

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

YTTRANDE

2015-07-09 Ärendenr:
NV-04034-15

m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande Energimyndigheten, Rapport Havsbaserad vindkraft - Miljö- och energidepartementet

Sammanfattning

Naturvårdsverket välkomnar initiativet till att utveckla konkurrenskraften för förnyelsebara energikällor.

Innan eventuella beslut fattas bör regeringen ytterligare låta utreda följande.

- Är avsteget från teknikneutralitet motiverat? Kommer havsbaserad vindkraft att bli konkurrenskraftig jämfört med andra förnybara energikällor, nationellt och internationellt?
- Förutsättningarna att införa stödåtgärder för att främja teknikutveckling för långsiktigt hållbar utbyggnad av vindkraft till havs.

Naturvårdsverket avstyrker en generell förlängning av befintliga och nya tillståndstider samt förlängning av arbets- och igångsättningstider. En förlängning riskerar att motverka att bästa möjliga teknik används och begränsar förutsättningarna att ta hänsyn till omständigheter som inträffat efter att tillstånd lämnats.

Synpunkter på förslaget

Samhällsekonomisk analys

Naturvårdsverket välkomnar initiativet till att utveckla konkurrenskraften för förnyelsebara energikällor. I rapporten klargörs att kostnader, nyttor, fördelningseffekter, finansiering och osäkerheter i flera avseenden inte analyserats. Detta behöver göras innan styrmedelsutformning beslutas. Risktagandet bör beaktas i analysen, genom att väga nyttor och kostnader med sannolikheten att dessa faller in. Vi välkomnar även indikationen i rapporten om

att i nästa steg analysera en möjlig finansiering från användarna istället för från statsbudgeten.

Naturvårdsverket anser liksom Energimyndigheten att långsiktighet, kostnadseffektivitet och marknadsmisslyckanden bör vara vägledande i valet av både stödform och dess syfte (se s. 97 i bilaga 1). Dessa faktorer bör analyseras innan regeringen fattar beslut. Det är viktigt att analysera om avsteget från teknikneutralitet är motiverat, dvs. om detta avsteg riskerar att fördyra energipolitiken eftersom tekniken för havsbaserad vindkraft än så länge är dyrare än flera andra förnybara energikällor.

Det bör också analyseras om marknadsmisslyckandenas beskaffenhet och storlek, beaktandes osäkerheter i analysen, är av sådan typ och storlek att havsbaserad vindkraft med tillräckligt stor sannolikhet kommer att bli konkurrenskraftig med all annan förnyelsebar energi under den tidshorisont som beaktas. Endast om så är fallet kan det vara motiverat att hantera detta stöd utanför elcertifikatsystemet, och att frångå kravet på teknikneutralitet, såväl mellan olika energislag, som mellan olika tekniker för havsbaserad vindkraft. Energimyndigheten menar att för att nå samma kostnadsnivå som landbaserad vindkraft skulle kostnaderna behöva minska med 60 procent. Analysen i bilaga 1 visar inte klart och entydigt att enbart samhällseliga mål, existerande eller beskrivna nya, är tillräckliga för att motivera en stor satsning på havsbaserad vindenergi.

Det påpekas att tekniska förhållanden specifika för Östersjön kan motivera en storsatsning på havsbaserad vindkraft. I vilken mån dessa förhållanden är en styrka, t.ex. ökad möjlighet att utveckla svensk konkurrenskraft för export i nischmarknader som delar de svenska förhållandena, om det är troligt att Sverige kommer att förmå att utveckla en sådan industri, eller en svaghet, t.ex. minskade möjligheter att dra nytta av omvärldens teknikutveckling, framgår inte. Energimyndigheten menar att de specifika förhållandena som råder i Östersjön jämfört med Nordsjön, medför att befintlig teknik inte är anpassad till Östersjön p.g.a. att denna marknad är otillräcklig, (se sid 27-28 i rapporten). Naturvårdsverket efterfrågar ett förtydligande om den teknikutveckling som förutspås ske i omvärlden är sådan att en svensk satsning kan dra nytta av den, på ett sätt som motiverar att de kostnadsprognoser som används i rapporten är giltiga för svenska förhållanden.

Vidare efterfrågas resonemang om hur demonstrationsprojekt och driftsstöd adresserat eventuella komparativa fördelar som kan skapa exportmöjligheter till andra länder med liknande förhållanden som Sverige, exempelvis isbildning i grunda vatten. Det är även en fördel om IT-lösningar som kan främjas av Sveriges position inom IT-industri beaktas och övriga för Sverige specifika betingelser som skulle kunna främja havsbaserad vindenergi i Sverige, såsom äganderättsförhållanden och arrendeformer.

Den internationella jämförelsen bör beakta inte bara eventuella komparativa fördelar av att ha vindkraft i Östersjön jämfört med på annat håll. Den bör även beakta huruvida speciella förhållanden kan tänkas förklara andra länders storsatsningar på havsbaserad vindkraft, på ett sätt som inte nödvändigtvis är

tillämpligt i Sveriges fall, exempelvis om det är en högre alternativkostnad för vindkraftsutbyggnad på land i Tyskland jämfört med i Sverige, p.g.a. högre befolkningstäthet i Tyskland eller större historisk satsning på vindkraft generellt i Danmark. Det kan även vara relevant att analysera Danmarks erfarenhet av delägarskap av markägare i vindturbiner.

Vid analysen av nyttor och kostnader för samhället bör även effekten på ekosystemtjänster och biodiversitet adresseras.

Miljöaspekter

Naturvårdsverket ställer sig positiv till åtgärder som främjar utbyggnad av vindkraft. Detta förutsätter dock att utbyggnaden sker på ett långsiktigt hållbart sätt. Ett verktyg för detta är på lång sikt den havsplanering som genomförs av Havs- och vattenmyndigheten.

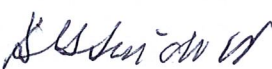
Ansökningar om tillstånd för etablering av vindkraft till havs avser idag, av ekonomiska och tekniska skäl, ofta grundområden. Dessa områden hyser samtidigt ofta höga naturvärden. En storskalig utbyggnad av vindkraft till havs förutsätter därför att det kan ske på ett sådant sätt att funktionen av områden med höga naturvärden bevaras. Innan regeringen går vidare med eventuella åtgärder eller beslut bör utredas huruvida stödåtgärder kan riktas till teknikutveckling i syfte att minska miljöpåverkan, exempelvis flytande fundament.

Naturvårdsverket avstyrker en generell förlängning av befintliga och nya tillståndstider samt förlängning av arbets- och igångsättningstider. Det är viktigt att beakta syftet med de bestämmelser i miljöbalken som uppställer begränsningar för detta exempelvis att teknikutveckling beaktas och att vederbörlig hänsyn tas till omständigheter som har inträffat efter att tillstånd lämnas. Kunskapen om miljöpåverkan utvecklas även när vi får mer erfarenhet av havsbaserad vindkraft.

Beslut om detta yttrande har fattats av tillförordnade generaldirektören Anna Helena Lindahl.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit tillförordnade avdelningschefen Anna Dixelius, föredragande och handläggarna Ingrid Johansson Horner, Per Strömberg och Marie Larsson.

Anna Helena Lindahl

Anna Dixelius

